

غرب‌شناسی را به مثابه شرق‌شناسی به یک اصطلاح آکادمیک تبدیل کنیم

حجت الاسلام مرتضی روحانی گفت: باید مبحث غرب‌شناسی را به مثابه شرق‌شناسی به یک اصطلاح آکادمیک تبدیل کنیم که از غرب‌شناسی هم مثل شرق‌شناسی یک معنای روشن و واضح در اذهان شکل بگیرد.

حجت الاسلام مرتضی روحانی گفت: باید مبحث غرب‌شناسی را به مثابه شرق‌شناسی به یک اصطلاح آکادمیک تبدیل کنیم که از غرب‌شناسی هم مثل شرق‌شناسی یک معنای روشن و واضح در اذهان شکل بگیرد.

به گزارش خبرگزاری مهر، حجت الاسلام مرتضی روحانی مدیرگروه غرب‌شناسی پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در مورد فعالیت‌ها و دستاوردهای این گروه گفت: گروه غرب‌شناسی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی اولین گروهی است که ذیل وزارتخانه آموزش عالی با این عنوان ثبت می‌شود و قدمت آن قریب به بیست سال است. باید از آیت الله رشاد، داور، شریعت، اعوانی، ریخته‌گران به عنوان موسسین این گروه نام برد.

وی ادامه داد: شکل‌گیری این گروه ایده‌آزمن بوده و کارهای جدیدی را در حوزه غرب‌شناسی و غرب‌شناسی پژوهی انجام داده‌اند. در دوره‌های جدید تحولاتی در رویکرد این گروه شاهد هستیم. مثلاً در دوره‌های کار به سمت و سوی مباحث فلسفی عمیق و بنیادین و در دوره‌های دیگر به سمت مباحث رونمایی‌تر رفته است تا جایی که به مباحث ژئوپولیتیک هم پرداخته شده است.

وی در مورد آثار این گروه گفت: این گروه در بازده‌های زمانی مختلف آثار متنوعی داشته مثلاً در دوره‌های اولیه شاهد آثار فلسفی‌تری هستیم مثل جهان در اندیشه‌های هیدگر در دوره‌های بعدی فضای سیاسی بیشتر حاکم بوده و کتاب‌های با رنگ و بوی سیاسی را شاهد هستیم مثل استعمار فرانسه و آمریکاستیزی و مجموعه مقالات در زمینه هویت‌غربی که از مبانی نظری شروع شده و تا مظاهر تمدنی غرب مثل تکنولوژی ادامه پیدا کرده است.

روحانی ادامه داد: در دوره جدیدی که ما شروع به فعالیت کردیم بر آن شدیم که یک مجموعه کارهایی که از قبل به صورت نیمه تمام باقی بود را به اتمام برسانیم مفهوم غرب در واقع ساخته شده‌است؛ اندیشمندان متعددی؛ است و فاقد معنای منظم و دقیقی است کاری که در حال حاضر در دست داریم یک کلان پروژه به نام غرب از نظر اندیشمندان مسلمان ایرانی است که شامل مجموعه آراء و نظرات اندیشمندان مسلمان کشورمان مانند شهید مطهری، شهید صدر، سید جواد طباطبایی فرد، دکتر داور، مرحوم امام (ره)؛ در بر می‌گیرد که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم درباره غرب صحبت کرده‌اند و چند پروژه پژوهشی نیز مانند پژوهش حول محور مفاهیم بنیادین غربی مانند طبیعت‌گرایی و سکولاریزم در دستور کار گروه هست.

وی افزود: تا کنون ما در حال بازنویسی مانیفست جدید و استخراج نظام مسائل برای گروه هستیم ولی در ماه‌های آتی چند نشست با موضوعات غرب از نگاه اندیشمندان، جریان‌های غرب‌شناسی پس از ادوارد سعید و نقد و hellip را در دستور کار داریم.

وی گفت: ما یک دغدغه‌آزمن؛ محوری در گروه غرب‌شناسی داریم و آن این است که اگر ما مبتنی بر یک نیاز واقعی به تولید اثر پردازیم خود به خود به خاطر عطش موجود در بازار شاهد استقبال خوبی خواهیم بود و همچنین اگر ما بتوانیم نشست‌ها را از پژوهشگاه خارج کنیم و وارد محیط دانشگاه‌ها کنیم فکر می‌کنم کمک بزرگی در پررنگ شدن مخاطبان خواهیم کرد.

روحانی در پایان گفت: مساله مهمی که وجود دارد این است که باید مبحث غرب‌شناسی را به مثابه شرق‌شناسی به یک اصطلاح آکادمیک تبدیل کنیم که از غرب‌شناسی هم مثل شرق‌شناسی یک معنای روشن و واضح در اذهان شکل بگیرد و تلاش مستمر علمی ما با هدف شکل گرفتن یک دسیپلین غرب‌شناسی در دانشگاه‌ها است؛ چون شرق‌شناسی یک سنت دیرینه‌آزمن؛ آکادمیک در غرب دارد؛ در حالتی که وقتی ما بدیل این نگرش را در کشورهای شرقی راه‌آزمن؛ اندازی کردیم فاقد آن سنت دیرینه است و

گاهی هم بین غرب‌شناسی و مدرنیته‌شناسی خلط مبحث شکل می گیرد که برای برون رفت از این مشکلات یک تلاش علمی منسجم لازم است.